

**НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ
«ВАСИЛ ЛЕВСКИ»**

СТАНОВИЩЕ

от Станка Василева Тонкова, д.ик.н. професор, Университет за национално и
счетовно стопанство – София, ул. 8-ми декември № 1

Дом. адрес: гр. София, бул. Черни връх, 16, ет. 3, ап. 6,
GSM: 0889 50 13 26

на научните трудове, представени по конкурса за заемане на академична
длъжност „професор“ в област на висшето образование 3 «Социални,
стопански и правни науки», професионално направление 3.7.
«Администрация и управление», по научна специалност 05.02.24
«Организация и управление извън сферата на материалното производство
(сигурност и отбрана) за нуждите на катедра «Стопанско управление и
логистично осигуряване» във факултет «Общовойскови», обявен със Заповед
№ РД-01-1040 от 12.10.2015 г. на началника на НВУ «Васил Левски»

на кандидата: Севдалина Илиева Димитрова, доктор на науките, професор в
катедра „Стопанско управление и логистично осигуряване“, факултет
«Общовойскови» на НВУ «Васил Левски».

1. Обща характеристика на научно-изследователската, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата

За участие в конкурса за професор в област на висшето образование 3 «Социални, стопански и правни науки», ПН 3.7 «Администрация и управление», по научна специалност 05.02.24 «Организация и управление» извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана), след хабилитиране на кандидатката Севдалина Илиева Димитрова като професор по ПН 9.1 „Сигурност и отбрана“, научна специалност «Организация и управление извън сферата на материалното производство» за нуждите на НВУ «В. Левски» гр. В. Търново, са представени общо 144 научни публикации и 8 учебници и учебни пособия, в т. ч. и за дистанционно обучение. Научните публикации покриват тематичната насоченост на конкурса: Сигурността като управленска система; Управление на ресурсите за безопасност в динамично променяща се среда на сигурност; Социална адаптация на военослужещи, освободени от военна служба и техните семейства. Прави впечатление целенасочеността на научните публикации на кандидатката по конкурса, която е предпоставка за постигане на задълбоченост и систематичност на изследователската ѝ работа. Същевременно следва да се отбележи, че в някои публикации преобладават икономическите аспекти на изследванията, касаещи най-вече пазара на труда, разбира се в контекста на научната специалност «Организация и управление извън сферата на материалното производство», което оценявам положително.

Проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова се е посветила изцяло професионалната си кариера на изследвания и преподавателска работа. На всеки изследовател би направило впечатление: големият брой публикации на кандидатката по конкурса от последните три години – 2013, 2014 и 2015 (средногодишно по 48 научни публикации); публикуване резултати от изследвания след тяхното дискутиране на значими научни конференции у нас и най-вече в чужбина на английски език; публикациите в съавторство. Всичко това е израз на стремежа на кандидатката по конкурса да ги направи достояние на научната общност не само от страната, но и от международното изследователско пространство и е доказателство за умение проф. Димитрова да работи в екип. Посочени са 209 цитирания, от които по научни публикации за последните три години – 132.

2. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

От представената по конкурса документация е видно, че проф. Димитрова изпълнява норматива за аудиторна натовареност за всяка академична година, респ. за 2013/2014 – 986 ч., 2014/2015 – 568 ч., 2015/2016 – 568 ч., приравнена към семинарни занятия. Водените лекционни курсове са осигурени с учебници и учебно-методически

пособия, които се използват не само от студенти и курсанти в Националния военен университет „В. Левски“, но и в други университети и висши училища. Това е атестат за високо равнище на разработените учебници, учебно-методически пособия. Тематиката на водените лекционни курсове в основната си част съответства на научната специалност, по която е обявен конкурсът. Като ръководител екип за обучение в ОКС „магистър“ в ПН „Администрация и управление“ тя взема участие в разработване на учебни планове за специалностите „ОУТПЛО – тилови войски“, „ОУТПЛО- материални средства, придвижване и транспорт“, „Стопанска логистика“, „Стопанско управление“, „Логистика на сигурността“. Положителен момент в нейната учебно-преподавателска работа е участието ѝ в учения и тренировки с войски или обучаеми, както и в подготовката на докторанти и дипломанти, участието и в Програмите ЕРАЗЪМ и ЕРАЗЪМ+.

Атестат за нейната професионална педагогическа и научна дейност е и ръководството или прякото ѝ участие в изпълнение на образователни проекти, като: проект BG051PO001-3.1.09-0003 „Развитие на съвременна система за квалификация и кариерно израстване на преподавателите в Национален военен университет „Васил Левски“, проект BG051PO001-4.3.04-0016 „Нови възможности за учене през целия живот чрез модернизация на център за дистанционно обучение към НВУ „Васил Левски“; методически ръководител за професионално направление „Администрация и управление“ по проект BG051PO001-3.1.07 - 0011 „Актуализиране на учебните програми в НВУ „Васил Левски“, гр. Велико Търново в съответствие с изискванията на пазара на труда“, проект за актуализиране и развитие на документалната база на СОА, стартиран по предложение на СОА с МЗ № 7.

Член е на работен екип към Министъра на отбраната за анализ и трансформация на оперативната съвместимост на въоръжените сили. Безспорен е и опитът ѝ в научното ръководство на докторанти и дипломанти. Проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова е представила 5 колективни монографични изследвания след нейното първо хабилитиране за професор по област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност: Terziev, V., S. Dimitrova, Social Programming in the context of stimulating social activity and regulation of social development through active policies, „East West“ Association for Advanced Studies and Higher Education, Vienna, 2015. ISBN 978-3-903063-47-1 (р. 222); Димитрова, С., В.Терзиев, Принципи финансового обеспечения-основа стратегических решений управления ресурсами безопасности и обороны, Уфа, Аэтерна. Россия, 2015. ISBN 978-5-906781-40-6 (с. 253 (авторски-85-134)); Терзиев, В., С. Димитрова, Социалното програмиране в контекста на насърчаването на социалната активност и регулирането на социалното развитие, Русе, 2015 (с. 322).

ISBN 978-954-337-267-6; Dimitrova, S., D. Hartung and coll., Integration in military logistics: The challenges of the security environment to logistics, Wydawnictwo AON-National Defence University, Warsaw, 2014. ISBN 978-83-7523-371-1 (p. 141 (авторски 95-106)); Dimitrova S., V. Terziev and coll., The complex physiognomy of the international security environment, "Nikolae Balcescu" Land Forces Academy Publishing House, Sibiu, Romania, 2015, p. 251 (авторски - p. 90-95; 124-129). ISBN 978-973-153-215-8. Прави впечатление целенасочеността на научните публикации, тяхната задълбоченост и систематичност, независимо дублирането на две от посочените по-горе монографии. Целта на това дублиране е те да станат достояние както на националната, така и на международните научни среди, работещи по разглежданата в тях проблематика. Цялостната ми оценка за научната продукция на проф. Димитрова, в т.ч. и на монографичните публикации е творческа зрялост и систематичност.

3. Основни научни резултати и приноси

По окрупнени тематични области: 1. **Сигурността като управленска система** – (1.29, 1.33, 1.35, 1.96, 1.106, 1.129, 1.131, 1.132, 1.133, 1.134, 1.136). По-съществените приноси са с характер на обогатяване на съществуващи знания и приложение на научни постижения в практиката се свеждат до: **разгърнатата теза**, че към сигурността, разглеждана като управленска система, функционираща в динамично променяща се среда, следва да се прилага стратегическият подход на управление за рационализиране на управленските решения, жизнеспособността на която е в пряка зависимост от постигането на баланс между икономика, социална среда и екология; **генерирано е ново знание** за повишаване на ефективността на икономическата сигурност, като част от системата за сигурност, чрез оптимизиране на контраразузнавателната дейност на тактическо ниво в областта на военното производство; **предложената усъвършенствана методология** за оценка влиянието на факторите на средата върху отделното предприятие от отбранителната индустрия на основата на контраразузнавателен подход за защита на икономическата сигурност.

2. **Управление на отбранителните ресурсите в динамично променяща се среда на сигурност**, съдържащи се в публикации под номера: 1.4, 1.5, 1.7, 1.13, 1.36, 1/37, 1.38, 1.39, 1.47, 1.49, 1.50, 1.51, 1.52, 1.53, 1.54, 1.55, 1.62, 1.63, 1.65, 1.66, 1.67, 1.68, 1.69, 1.81, 1.94, 1.95, 1.98, 1.113, 1.118, 1.127, 1.143, 1.145. По-съществените приноси са с характер на обогатяване на съществуващи знания и приложение на научни постижения в практиката се свеждат до: **обосноваване** на необходимостта от повишаване ефективността на управление на ресурсите за сигурност и отбрана в контекста на стратегическия мениджмънт по веригата „цели – ресурси“ по резултати, съобразно приоритетите на военното ведомство в динамична среда за сигурност; **обогатяване** на концепцията на

интегрираната логистика, в среда на ресурсна ограниченост, съобразно приоритетите в логистичната поддръжка, в т.ч. и на продоволствената логистика, върху основата на проучване на наднационалния опит за продоволствено снабдяване на БА и на тази основа са изведени подходящите форми за развитие на продоволствената система в пазарни условия, хармонизиращи с предизвикателствата пред интегрираната логистика; **адаптиране** инструментариумът на икономическия анализ за оценка на логичните потребности и рационализиране на управленските решения върху основата тезата, че отбранителната аквизиция е част от логистичната система на въоръжените сили, състояща се от взаимосвързани елементи в единен процес на управление на материалните и съпътстващите ги информационни потоци на основата на жизнения цикъл на отбранителните продукти.

3. Социална адаптация на военослужещи, освободени от военна служба и техните семейства, съдържащи се в публикации под номера: 1.1, 1.3, 1.5, 1.6, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.16, 1.18, 1.19, 1.22, 1.24, 1.25, 1.26, 1.27, 1.28, 1.29, 1.30, 1.31, 1.32, 1.34, 1.40, 1.41, 1.42, 1.43, 1.48, 1.60, 1.61, 1.64, 1.70, 1.82, 1.83, 1.84, 1.85, 1.86, 1.87, 1.88, 1.89, 1.90, 1.91, 1.97, 1.99, 1.101, 1.102, 1.103, 1.104, 1.105, 1.107, 1.108, 1.110, 1.111, 1.112, 1.114, 1.116, 1.117, 1.119, 1.122, 1.123, 1.124, 1.125, 1.126, 1.128, 1.135, 1.137, 1.140, 1.141. **Приносите** са с характер на обогатяване на съществуващи знания и приложение на научни постижения в практиката и се свеждат до: **разработения** модел за оценяване ефективността на социалното програмиране, отразяващ трансформирането на социалните ресурси и алгоритъм на модела за повишаване на ефективността на социалната адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба и научно-експертната платформа на адаптационния процес; **предложения** методологически инструментариум за оценяване професионалните профили с прилежащите им компетенции, чиято адаптация към динамичните промени в социалната среда се съобразява с новите модели на социална адаптация; **комплексния** модел за социална адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба и на техните семейства, разработен върху основата на предложения компетентностен модел и разработения математически модел за оценка на компетенциите за подбор за свободна длъжностна позиция, който се явява като основа за разработването на Стратегия и национална програма за социална адаптация.

4. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката

Косвен индикатор за оценяване значимостта на приносите на кандидатката по конкурса е големият брой цитирания – над 100 в различни периодични издания и материали от конференции в страната и чужбина, за които са представен доказателствен материал.

5. Критични бележки за представените трудове

Критичните бележки, макар и от формален характер, които не би следвало да бъдат отминати в една рецензия, особено за професор в област на висшето образование 3 «Социални, стопански и правни науки», професионално направление 3.7 «Администрация и управление», по научна специалност 05.02.24 «Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана), имащи характер на «препоръки», са свързани с наличието на повтораемост на публикациите, надценяване възможностите на колективните публикации за сметка на свеждане само до една на самостоятелна публикация; отсъствието на участия в изследователски проекти по 7 Рамкова програма на ЕС и Хоризонт 2020, проекти по линия на НАТО. Именно участието в проекти, финансирани от ЕС и НАТО ще позволят проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова да се впише в европейски изследователски мрежи, както и в мрежи по линия на НАТО.

6. Заключение

Научно-изследователските резултати, съдържащи се в предложените за рецензиране публикации и активната преподавателска работа на проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова в област на висшето образование 3 «Социални, стопански и правни науки», ПН 3.7 «Администрация и управление», по научна специалност 05.02.24 «Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)» дават достатъчно основание те да бъдат оценени високо и отговарят на изискванията за заемане на конкурсната академична длъжност «професор». Проф. Димитрова е добросъвестен и целенасочен изследовател, опитен преподавател, умееща успешно да съчетава изследователската и учебно-преподавателската дейност. Всичко това ми дава основание за **положителна оценка** на кандидата по конкурса проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова. и да **предложа** на уважаемото научно жури по конкурса същата да бъде подкрепена за заемане на академична длъжност «професор» в област на висшето образование 3. «Социални, стопански и правни науки», ПН 3.7. «Администрация и управление», научна специалност 05.02.24 «Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)» в катедра «Стопанско управление и логистично осигуряване» при факултет «Общовойскови» на НВУ «Васил Левски».

Дата: 22.01.2016 г.

Член на научното жури:

(Проф. д.ик.н. Станка Тонкова)

